	وزارت آموزش و پرورش سازمان آموزش و پرورش خراسان شمالی اداره آموزش و پرورش شیروان **دبیرستان نمونه امام خمینی شیروان**	مهر آموزشگاه

آزمون درس : فنون (۳)	**رشته : انسانی**	**پایه :دوازهم**	**سال تحصیلي۱۴۰۳- ۱۴۰۲**
تاریخ آزمون:	**ساعت آغاز آزمون:**	**مدت آزمون: ۸۰دقیقه**	**امتحان نوبت اول**
نام‌ونام‌خانوادگي:		**شماره :**	**نام دبیر:رضازده**

ردیف	شرح سوالات	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی	
۱	**درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.** الف) در نثر دورهٔ بیداری، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی در نامه‌ها و نوشته‌ها فراوان به چشم می‌خورد. ص ☐ غ ☐ ب) فرخی یزدی، تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود. ص ☐ غ ☐	۱
۲	**جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.** الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های ..... بود. ب) از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه ..... بود.	۱
۳	**متن زیر شرح حال کیست؟** «از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران بزرگ عصر مشروطه است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی، در ادبیات نیز مؤثر بود، او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.» ☐ ۱) ادیب‌الممالک فراهانی ☐ ۲) قائم‌مقام فراهانی ☐ ۳) میرزا حبیب اصفهانی ☐ ۴) علامه علی اکبر دهخدا	۰/۲۵
٤	**موضوع و محتوای «چرند و پرند دهخدا» چیست؟**	۰/۵
۵	**عبارت زیر کدام ویژگی در نثر عصر بیداری را نشان می دهد؟** «نثر فارسی عصر بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.»	۰/۲۵
٦	**دو مورد از ویژگی‌های نثر عصر بیداری را در سطح زبانی بنویسید.**	۱
	موسیقی شعر	
۷	**نشانه‌های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید و پس از تعیین پایه‌های آوایی وزن آن را بنویسید.** با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است مار ار فراغتی است که جمشید جم نداشت	۱
۸	**مصوت بلند « ی » در چه صورت همیشه کوتاه و مصوت بلند « و » در چه صورت همیشه بلند است ؟ با ذکر مثال**	۱
۹	**وزن ابیات زیر را مشخص نمایید.**	۲

محمد کافرینش هست خاکش	هزاران آفرین بر جان پاکش	مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
دلم سر به هامون رها می پسندد	سرم بالش از صخره ها می پسندد	فاعلاتن مفاعلن فعلن
آتش حب الوطن چو شعله فروزد	از دل مومن کند به مجمره اسپند	فعولن فعولن فعولن فعولن
گشته ام در جهان و آخر کار	دلبری برگزیده ام که مپرس	مفاعیلن مفاعیلن فعولن

www.kanoon.ir

۱۰	**پس از تقطیع هجایی بیت‌های زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را در هر یک مشخص کنید** الف) سوی چاره گشتم ز بیچارگی ندادم بدو سر به یکبارگی ب) بیچارگی ورا چو دیدند درچاره گری زبان کشیدند	۲
	زیبایی‌شناسی	
۱۱	**آرایه های مراعات نظیر ، تلمیح ، تضمین ، تضاد ، تناقض و لف و نشر را در بیت های زیر مشخص کنید ؟** الف)ایوب با چندین بلا کاندر بلا شد مبتلا / پیوسته این بودش دعا «الصبر مفتاح الفرج»..... ب)از اسب پیاده شو ، برنطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان ..... پ)ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی..... ت)شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن ها / هر که لاف عشق زد نامی هم از فرهاد برد..... ث)شکر ایزد که به اقبال کله گوشه ی گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد..... ج)دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکت پراکندگی دور باد	۳
۱۲	**در بیت زیر لف و نشر را بیابید و نوع آن را بنویسید.** افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع زمن، گل ز من آموخت	۱
۱۳	**در همه ی گزینه ها به جز گزینه ی ..... آرایه ی متناقض نما یافت می شود ؟** الف)گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه ی مینا نگر خندیدن ساغر ببینO ب) آب آتش فروز ، عشق آمد / آتش آب سوز عشق آمد O ج)چیست این سقف بلند ساده ی بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست O د) می خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می کند O	۰/۵
۱٤	**تلمیح را مشخص کنید و درباره ی آن توضیح دهید** حرفی است این که خضر به آب بقا رسید / زین چرخ دل سیه ، دم آبی ندید کس	۰/۵
۱۵	**آرایه ی تضمین را در متن زیر پیدا کنید ومفهوم آن را مشخص کنید ؟** « چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت شیوه جنات تجری تحت الانهار داشت»	۱
	تحلیل شعر و نثر	
۱٦	**شعر زیر را از نظر آرایه های بدیع معنوی بررسی کنید ؟** **غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم** **گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم** **نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم**	۱
۱۷	**شعر زیر را از نظر ویژگی های تاریخی دوره ی بیداری بررسی نمایید** **ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری** **وز نفخه ی روح بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری** **بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه ی نیلگون عماری** **یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری** **یاد آر ز شمع مرده یاد آر**	۱/۵
۱۸	**متن زیر را از کتاب «چرند و پرند» دهخدا از نظر ویژگی‌های زبانی دوره بیداری بررسی نمایید.** **«باری، چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرّاش قرمزپوش می بیند، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد. هی می گوید: امان از همنشین بد.»**	۱/۵
موفق باشید		